



പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

**ലോക്കൽ ഫണ്ട് അക്കൗണ്ട്സ് കമ്മിറ്റി
(2023-26)**

അൻപത്തിമൂന്നാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2024 ഒക്ടോബർ മാസം 07-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

[കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16 മുതൽ 2020-21 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടുകളിലെ കേരള കാർഷിക സർവകലാശാലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഡിറ്റ് പരാമർശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി തയ്യാറാക്കിയത്]

**കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
തിരുവനന്തപുരം
2024**

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

ലോക്കൽ ഫണ്ട് അക്കൗണ്ടിംഗ് കമ്മിറ്റി
(2023-26)

അൻപത്തിമൂന്നാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2024 ഒക്ടോബർ മാസം 07-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

[കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16 മുതൽ 2020-21 വരെയുള്ള
വർഷങ്ങളിലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടുകളിലെ കേരള കാർഷിക
സർവകലാശാലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഡിറ്റ് പരാമർശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി
തയ്യാറാക്കിയത്]

ഉള്ളടക്കം

പേജ്

സമിതിയുടെ ഘടന :

മുഖ്യൻ :

റിപ്പോർട്ട് :

അനുബന്ധം I

പ്രധാനപ്പെട്ട നിഗമനങ്ങളും/ശിപാർശകളും :

അനുബന്ധം II

സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭിച്ച മറുപടി :

ലോക്കൽ ഫണ്ട് അക്കൗണ്ട്സ് കമ്മിറ്റി
(2023-26)

ഘടന

അധ്യക്ഷൻ :

ശ്രീ. ടി. പി. രാമകൃഷ്ണൻ

അംഗങ്ങൾ

പ്രൊഫ. ആബിദ് ഹുസൈൻ തങ്ങൾ

ശ്രീ. എൽദോസ് പി. കുനപ്പിള്ളിൽ

ഡോ. എൻ. ജയരാജ്

ശ്രീ. കെ. പി. കുഞ്ഞമ്മദക്ടി മാസ്റ്റർ

ശ്രീ. ടി. ഐ. മധുസൂദനൻ

ശ്രീ. എ. സി. മൊയ്തീൻ

ശ്രീ. മോൻസ് ജോസഫ്

ശ്രീ. ഐ. ബി. സതീഷ്

ശ്രീ. ഇ. കെ. വിജയൻ

ശ്രീ. പി. സി. വിഷ്ണുനാഥ്

നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ് :

ഡോ. എൻ. കൃഷ്ണ കുമാർ, സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. ഷാജി സി. ബേബി, സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

ശ്രീമതി ഷീന ശിവദാസ്, ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. വി. എ. ബിനു, അണ്ടർ സെക്രട്ടറി

മുഖവുര


ലോക്കൽ ഫണ്ട് അക്കൗണ്ട്സ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധ്യക്ഷനായ ഞാൻ, സമിതിയുടെ നിയോഗാനുസരണം സമിതി(2023-2026)യുടെ അംഗപത്തിമൂന്നാമത് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നു.

കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16 മുതൽ 2020-21 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടുകളിലെ കേരള കാർഷിക സർവകലാശാലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഡിറ്റ് പരാമർശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

2024 ഒക്ടോബർ മാസം 04-ാം തീയതി ചേർന്ന യോഗത്തിൽ സമിതി ഈ റിപ്പോർട്ട് അംഗീകരിച്ചു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികകളുടെ പരിശോധനയിൽ സമിതിയ്ക്ക് ആവശ്യമായ സഹായ സഹകരണങ്ങൾ നൽകിയ സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറോട് സമിതിക്കുള്ള നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
2024 ഒക്ടോബർ 07


ടി. പി. രാമകൃഷ്ണൻ,
അധ്യക്ഷൻ,
ലോക്കൽ ഫണ്ട് അക്കൗണ്ട്സ് കമ്മിറ്റി.

റിപ്പോർട്ട്

കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16 മുതൽ 2020-21 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടുകളിലെ കേരള കാർഷിക സർവകലാശാലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാമർശങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി തയ്യാറാക്കിയത്.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ

കാർഷിക സർവകലാശാലയുടെ ഉദ്ദേശലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായി ലഭ്യമായ വിഭവശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലും കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിലും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രസക്തിയും പ്രായോഗിക ക്ഷമതയുമാണ് അവലോകനത്തിന് വിധേയമാക്കിയത്. 2010-11 മുതൽ 2014-15 വരെയുള്ള പ്രവർത്തനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ സർവകലാശാലയ്ക്കുണ്ടാക്കിയ നേട്ടങ്ങളും നിലവിലെ പ്രവർത്തന സംവിധാനത്തിന്റെ പിഴവുകളും പരിമിതികളും പരിശോധിക്കുകയുണ്ടായി.

കാർഷിക മേഖലയിലെ വിവിധ ഗവേഷണങ്ങൾക്കും പഠന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ സർവകലാശാലയുടെ ഗവേഷണ കേന്ദ്രങ്ങളും മറ്റ് സംരംഭങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ കൃഷി സ്ഥലങ്ങളുടെയും കാർഷികകേതര ഭൂമിയുടെയും പരിപാലനം ഗവേഷണത്തിനാവശ്യമായ ധനസഹായങ്ങൾ കൊണ്ട് മാത്രം സാധിക്കുന്നതല്ല സർക്കാരിന്റെ

പദ്ധതിയേതര ധനസഹായത്തിൽ നിന്നുമാണ് ഇതിനായുള്ള പണം സർവകലാശാല കണ്ടെത്തേണ്ടത്. എന്നാൽ ശമ്പള/പെൻഷൻ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്കു പോലും പദ്ധതിയേതര ധനസഹായം തികയാതെ വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി അതിന്റെ ആഭ്യന്തര വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. ഇതോടുകൂടി സർവകലാശാല ആഭ്യന്തര ഉൽപ്പാദനത്തിലും വിപണനത്തിലും കൂടുതൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തുകയും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ സർവകലാശാലയിൽ വ്യാപകമാകുകയും ചെയ്തു. കഴിഞ്ഞ നാലു വർഷത്തെ വരവു വിവരങ്ങൾ സംക്ഷേപിക്കുമ്പോൾ ആകെ വരവിന്റെ 54.85%വും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിൽ നിന്നാണെന്ന് കാണുന്നു.

സർവകലാശാലയുടെ പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തില്ലെങ്കിലും പല റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളും മുഖേന ഒട്ടനവധി നേട്ടങ്ങൾ സർവകലാശാലയ്ക്കും കാർഷിക സമൂഹത്തിനും കൈവന്നിട്ടുണ്ട്.

2014-15 വർഷത്തെ കണക്കുകൾ പ്രകാരം (യൂഫാസ്സ്) കാർഷിക സർവകലാശാലക്ക് കീഴിൽ 117 റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവയുടെ പ്രവർത്തന മേഖലകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തന മേഖല	യൂണിറ്റുകളുടെ എണ്ണം
1.	വിത്ത്, നടീൽ വസ്തുക്കൾ, ഗ്രാഫ്റ്റ്, ലെയർ തൈകൾ ഉൽപ്പാദനം, വിൽപ്പന	55
2.	ടിഷ്യൂ കൾച്ചർ തൈകളുടെ ഉൽപ്പാദനം, വിപണനം	11
3.	ജൈവ കീട നിയന്ത്രണം, ജൈവ വളങ്ങൾ	7
4.	മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ	7
5.	മണ്ണു പരിശോധന	5
6.	വിദ്യാഭ്യാസ സഹായങ്ങൾ, കോഴ്സുകൾ	9
7.	മറ്റിനങ്ങൾ	23
	ആകെ	117

ഗുണമേന്മയുള്ള വിത്ത്, നടീൽ വസ്തുക്കളുടെ വ്യാപകമായ ഉൽപ്പാദനവും വിതരണവും വഴി കാർഷിക മേഖലയിൽ നേരിട്ട് സ്വാധീനം ചെലുത്താനും ഈ മേഖലയിൽ സവിശേഷമായ നേട്ടങ്ങളുണ്ടാക്കാനും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ സർവകലാശാല കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

രാസവളങ്ങളും കീടനാശിനികളും വ്യാപകമായ കാർഷിക മേഖലയിൽ ജൈവകീട നിയന്ത്രണം, ജൈവ വളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം എന്നിവയിലൂടെ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദപരമായ കാർഷിക സംസ്കാരം തിരിച്ചു പിടിക്കാനുള്ള എളിയ തോതിലുള്ള ശ്രമങ്ങൾ സർവകലാശാല നടത്തി വരുന്നുണ്ട്.

കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളിൽ വിവിധ തരത്തിലുള്ള മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും വിപണനം ചെയ്യുകയും അത്തരം അറിവുകൾ ട്രെയിനിംഗ്, സെമിനാറുകൾ മുതലായവയിലൂടെ കാർഷിക സമൂഹത്തിൽ എത്തിച്ച് പുതിയൊരു തൊഴിൽ/ചെറുകിട വ്യവസായ മേഖലയ്ക്ക് പശ്ചാത്തലമൊരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രവർത്തനം സഹായകമായിട്ടുണ്ട്.

ഗവേഷണം കഴിഞ്ഞാൽ സർവകലാശാലയുടെ അടുത്ത പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രവർത്തനം വിജ്ഞാന വ്യാപനം (extension) ആണ്. ഇതിനായുള്ള മൂല്യ സംവിധാനം കൃഷി വിജ്ഞാന കേന്ദ്രങ്ങളും വിജ്ഞാന വ്യാപന വിഭാഗവുമാണെങ്കിലും മേൽ പരാമർശിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ വ്യാപന പ്രക്രിയയിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ പരോക്ഷ സംഭാവനകൾ നൽകി വരുന്നുണ്ട്. സ്ഥിരമായ വിപണന സംവിധാനങ്ങൾ നിലനിർത്തി കർഷകരുമായി നിരന്തര വിനിമയത്തിനുള്ള സാഹചര്യമൊരുക്കാൻ ചില കേന്ദ്രങ്ങളിലെങ്കിലും അവയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.1)

1. ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക സമിതി പരിഗണിക്കുകയും അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

2. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഡിറ്റ് പരാമർശം പ്രത്യേക പരാമർശം ഉടാതെ സമിതി അംഗീകരിക്കുന്നു

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ നിലവിലെ പ്രവർത്തന സംവിധാനത്തിന്റെ പിഴവുകളും പരിമിതികളും

1971-ലെ കാർഷിക സർവകലാശാലാ നിയമ പ്രകാരമുള്ള സർവകലാശാലയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളും, ഡയറക്ടർ ഓഫ് റിസർച്ചിന്റെ R2/65600/11 തീയതി: 22.11.2012 പ്രകാരമുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖയിലെ ലക്ഷ്യങ്ങളും തമ്മിൽ പ്രത്യക്ഷമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നില്ല. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തനത്തെ സ്റ്റാറ്റൂട്ട് പ്രകാരമോ സർവകലാശാലാ ജനറൽ കൗൺസിൽ/എക്സിക്യൂട്ടീവ് കൗൺസിൽ തീരുമാനം, സർവകലാശാല ഉത്തരവ് എന്നിവ മുഖേനയോ ഇന്നോളം നിയമപരമാക്കിയിട്ടില്ല. നിലവിൽ സർവകലാശാലയിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ കേന്ദ്രീകൃതമായ നിയമങ്ങളുടെയും ഉത്തരവുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഐക്യരൂപ്യത്തോടെ നടന്നു വരുന്നവയല്ല. ആയതിനാൽ തന്നെ നിലവിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, നിയന്ത്രണ സംവിധാനങ്ങൾ, കണക്ക് സൂക്ഷിപ്പ്, പ്രവർത്തന ഫലങ്ങളുടെ വിശ്വാസ്യത എന്നിവ തികച്ചും ആധികാരികതയില്ലാത്തവയായി തുടരുന്നു.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

3. പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിച്ചു.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

4. സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് പരാമർശം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സമിതി ശിപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ സമഗ്രമല്ല

എ) വരവ് അക്കൗണ്ടിംഗ് നിർദ്ദേശത്തിലെ വൈരുദ്ധ്യം

യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഡയറക്ടർ ഓഫ് റിസർച്ചിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പല അവ്യക്തതകളും നിലനിൽക്കുന്നതായി കാണുന്നു. ടി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ ലക്ഷ്യത്തിൽ രണ്ടാമതായി രേഖപ്പെടുത്തിയത് ഇങ്ങനെയാണ് "to develop the stations/units financially self sustainable by undertaking commercially viable initiatives and reduce dependence on Government Non-Plan grants". എന്നാൽ ടി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിൽ തന്നെ sub point V-ൽ ii-ന്റെ സാമ്പത്തിക നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് ഇനത്തിൽ അതത് കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ലഭിക്കുന്ന വരവ് തുകകൾ പ്രതിമാസം കംപ്ലോളർ അക്കൗണ്ടിലേക്ക് ഒടുക്കാൻ (Corpus amount ഒഴികെ) നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. മേൽ സൂചിപ്പിച്ച രണ്ട് കാര്യങ്ങളും പരസ്പര വിരുദ്ധമാണ്.

ബി) കോർപ്പസ് ഫണ്ട് നിർവചനത്തിലെ അവ്യക്തത

ഐ.സി.എ.ആർ. പുറത്തിറക്കിയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശപ്രകാരം (Guidelines for operation of Revolving Fund Schemes at ICAR Institute and SAUs, 1996) ഒരു സവിശേഷ കാർഷിക പ്രവർത്തനത്തിന് രൂപം കൊടുക്കാൻ ആവശ്യമായ സീഡ് മണി എന്ന നിലയ്ക്ക്, ഒറ്റത്തവണ ധനസഹായമായി നൽകുന്ന തുകയാണ് കോർപ്പസ് ഫണ്ട്. ഇത് പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുന്നതോടെ സ്വന്തം ലാഭത്തിൽ തുടർപ്രവർത്തനം സാധ്യമാവുകയും കോർപ്പസ് ആവശ്യമെങ്കിൽ തിരികെ ഒടുക്കി തൻകാലിൽ നിൽക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഐ.സി.എ.ആർ. മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്ന

കോർപ്പസ് നിർവചനത്തിന്റെ അന്തഃസത്ത (F.No.6(4)/95-PI&M Dtd:28.5.1996 പ്രകാരമുള്ള ഐ.സി.എ.ആർ. കത്തും അനുബന്ധ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും കാണുക). എന്നാൽ സർവകലാശാല മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശം കോർപ്പസ് തുകയെ നിർവചിക്കുന്നത് വാർഷിക ഗ്രാന്റ് വിഹിതത്തിന് തത്തുല്യമായാണ്-

"An amount equal to 50% of annual expenditure of previous years, in case of ongoing RF; and 50% of Budget Estimate of new schemes will be sanctioned as corpus amount by the Comptroller. Corpus amount of the ongoing schemes will be enhanced for smooth functioning of the scheme".

മേൽ നിർദ്ദേശം ഫലത്തിൽ കോർപ്പസ് ഫണ്ടിന്റെയും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് എന്ന സ്വയംപര്യാപ്ത സംവിധാനത്തിന്റെയും തെറ്റായ നിർവചനമാണ്. ഐ.സി.എ.ആർ. നിർവചനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും ലാഭ വിഹിതത്തിന്റെ അവശ്യഭാഗം റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തുടർച്ചയ്ക്ക് മാത്രമായി മാറ്റത്തക്ക വിധത്തിലും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിൽ തിരുത്തലുകൾ വരുത്താത്തീടത്തോളം സ്കീമുകൾക്ക് തത്തുല്യമായ ഒരു സംവിധാനം മാത്രമായേ കാർഷിക സർവകലാശാലയിലെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾക്ക് നിലനിൽക്കാനാവൂ.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്; ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2.1)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

5. പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികകൾക്ക് സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിച്ചു.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

6. സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി അംഗീകരിച്ച സമിതി പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് പരാമർശം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് ശിപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നിയന്ത്രണ സംവിധാനം ഫലപ്രദമല്ല

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കേന്ദ്രീകൃത നിയന്ത്രണ സംവിധാനം ഫലപ്രദമായ രീതിയിൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ നിലനിൽക്കുന്നതായി കാണുന്നില്ല. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ എണ്ണം, അതിന്റെ വരവ്-ചെലവ് കണക്കുകൾ, ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് വിശദാംശങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ വാർഷിക കണക്കിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന വിശദാംശങ്ങളിൽ മിക്കതിലും തെറ്റായ കണക്കുകളാണ് കാണുന്നത്. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് നിയന്ത്രണ സംവിധാനത്തിലെ പോരായ്മകൾ ആണ്. നിലവിലുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം മൂന്നു തലത്തിലാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ നിയന്ത്രണവും വിലയിരുത്തലും നടത്തപ്പെടേണ്ടത്.

യൂണിറ്റ് തലം

മേഖലാ തലം

സർവകലാശാല തലം

ഫലപ്രദമായ അവലോകന സംവിധാനത്തിന്റെ അഭാവത്തിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ സാമ്പത്തിക വഴക്കവും, ഗുണമേന്മയും യഥാവിധി വിശകലനം ചെയ്യപ്പെടുന്നില്ല. കണക്കു സൂക്ഷിപ്പിലും ഗുണ നിലവാരത്തിലും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ നേരിടുന്ന പല പ്രതിസന്ധികൾക്കും ഇതും ഒരു മുഖ്യകാരണമാണ്.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2.2.)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

7. പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികകൾക്ക് സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിച്ചു.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

8. പുതുക്കി അംഗീകരിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഖണ്ഡിക നം.VI-ൽ കർശനമായ നിയന്ത്രണ സംവിധാനങ്ങൾ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന സർക്കാർ മറുപടി അംഗീകരിച്ച് പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് പരാമർശം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സമിതി ശിപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

തെറ്റായ വാർഷിക കണക്കുകൾ

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേന്ദ്രീകൃത നിയന്ത്രണ സംവിധാനങ്ങളുടെ പോരായ്മകളും, റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് കണക്കുകളിൽ സംഭവിച്ച കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പിഴവുകളും സർവകലാശാലയുടെ വാർഷിക കണക്കിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നുണ്ട്. 2013-14, 2014-15 വാർഷിക കണക്കുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ 25 എണ്ണത്തിൽ ഒരു രൂപ പോലും വരവു വന്നതായി രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. ടി വരവു കണക്കുകളുടെ ആകെ തുകയാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ ആകെ വരവു കണക്കായി 2013-14, 2014-15 വാർഷിക കണക്കുകളിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നത്. വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം -5 ആയി കൊടുക്കുന്നു.

അനുബന്ധം 5 (1), 5(2) പട്ടികയിലെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ ടി വർഷങ്ങളിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ തുകകൾ വരവു വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈയിനത്തിൽ വന്ന വരവ് തുകകൾ സർവകലാശാല ആഭ്യന്തര വരുമാനം എന്ന ശീർഷകത്തിലേക്ക് തെറ്റായി രേഖപ്പെടുത്തിയതിനാലാണ് ഈ പിഴവുകൾ സംഭവിച്ചതെന്ന് ടി കേന്ദ്രങ്ങളിലെ കണക്കുകളുടെ പരിശോധനയിൽ വ്യക്തമായി കണക്കുകൾ തെറ്റായി രേഖപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ആയത് പരിശോധിക്കാനും തെറ്റ് തിരുത്താനുമുള്ള നിയന്ത്രണ സംവിധാനം നിലവിലില്ലാത്തതാണ് ഇത്തരം പിഴവുകൾക്ക് കാരണം.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2.3.)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

9. പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിച്ചു.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

10. കൃത്യമായ അക്കൗണ്ടിംഗ് സംവിധാനം, അത് കർശനമായി പാലിക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള സംവിധാനം എന്നിവ പുതുക്കിയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൻപ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നുമുണ്ടെന്ന സർക്കാർ മറുപടി സമിതി അംഗീകരിക്കുന്നു. ആയതിനാൽ പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് പരാമർശം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സമിതി ശിപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ കണക്കുകൾ-യഥാർത്ഥ ചിത്രം നൽകുന്നില്ല

മിക്ക കേന്ദ്രങ്ങളിലും വിവിധ പ്രോജക്ടുകളുടെ ഭാഗമായി ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിൽപന നടത്തുമ്പോൾ വരവ് ഇതേ പ്രോജക്ടിൽ തന്നെ ബുക്ക ചെയ്ത് കാണുന്നില്ല. പല കേന്ദ്രങ്ങളിലും ഈ വരവുകൾ അവിടെയുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കണക്കിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്താറ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള വരവുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള കണക്കുകളാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കണക്കുകളായി അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത്. ഇത്തരത്തിലുള്ള തെറ്റായ അക്കൗണ്ടിംഗിലൂടെ ഫലത്തിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾക്ക് ഇല്ലാത്ത സ്വയംപര്യാപ്തതയുണ്ടെന്ന് തോന്നിപ്പിക്കുന്നു.

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവിധ ചെലവുകളും ആയതിന്റെ ചെലവിനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കാണാറില്ല. ഒരു റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കേന്ദ്രത്തിൽ ലഭ്യമായ വസ്തുക്കൾ

കേന്ദ്രത്തിന്റെ സ്റ്റോക്കിൽ നിന്നും എടുത്ത് ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ഈ വസ്തുക്കളുടെ അടിസ്ഥാന വില പ്രസ്തുത റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ ചെലവിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചെലവുകളുടെ യഥാർത്ഥ ചിത്രമല്ല ആയതിന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള കണക്കുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത്.

ലാഭകരം എന്നു തോന്നിപ്പിക്കുന്ന മറ്റ് നിരവധി റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ കാര്യത്തിലും യഥാർത്ഥ്യം മറിച്ചാണ്. പശ്ചാത്തല സൗകര്യം, വിഭവങ്ങൾ എന്നിവ സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നോ മറ്റ് പദ്ധതികളിൽ നിന്നോ ലഭ്യമാകുന്നതുകൊണ്ട് മാത്രമാണ് അവയിൽ പലതും 'നഷ്ടമില്ലാതെ' നിലനിന്നു പോരുന്നത്.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2.4.)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

11. ഓഡിറ്റ് വിഭാഗം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രവർത്തന സംവിധാനത്തിന്റെ പിഴവുകളും പരിമിതികളും സംബന്ധിച്ച് വിശദാംശം സമിതി ആരാഞ്ഞപ്പോൾ, 2015-16 വർഷത്തെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിലെ പരാമർശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് ജില്ലയിലെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളുടെ പ്രവർത്തന സംവിധാനത്തിലുള്ള അപാകതകൾ പരിഹരിച്ച്, പരാമർശങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന എല്ലാ ഘടകങ്ങളുമുൾപ്പെടുത്തി 2018-ൽ ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നുവെന്നും ആയതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് നിലവിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ അറിയിച്ചു.

12. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തനം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശപ്രകാരമാണോ നടക്കുന്നതെന്ന് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് പരിശോധിച്ച് ബോധ്യപ്പെടുത്താനോയെന്ന് കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ ആരാഞ്ഞതിന്, ഇക്കാര്യം ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്

പരിശോധിച്ച് ബോധ്യപ്പെട്ടതാണെന്ന് കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ മറുപടി നൽകി.

13. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏറെ പ്രശ്നങ്ങൾ 2018-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ പരിഹരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് വാണിജ്യപരമായി ലാഭകരവും സാമ്പത്തിക സ്ഥിരതയുള്ളതും ആയിരിക്കണമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് എല്ലാ വരവുചെലവ് കണക്കുകളുമുൾപ്പെടുത്തി പ്രോഫിറ്റ് ആൻഡ് ലോസ് അക്കൗണ്ട് മോഡലിൽ ആയിരിക്കണമെന്നും ഈ രീതിയിൽ പരിശോധിച്ചാൽ ലാഭമോ നഷ്ടമോ വാണിജ്യപരമായ ലാഭമോ ആണോയെന്ന് വിലയിരുത്താൻ സാധിക്കാത്ത സാഹചര്യം നിലവിലുണ്ടെന്നും അക്കാര്യം 2018-19-ലെ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ഭരണപരവും ഘടനാപരവുമായ കുറേക്കാര്യങ്ങൾ ഇതിലൂടെ പരിഹരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും കൂടാതെ സേവനമൂല്യങ്ങൾ കൃത്യമായി അതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ടെന്നും കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഓഡിറ്റ് ഓഫീസർ ബോധ്യപ്പെടുത്തി.

14. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കൃത്യമായ കണക്കുകൾ സൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലെന്ന് പ്രധാനപ്പെട്ടൊരു വിഷയമാണെന്നും കേന്ദ്രത്തിന്റെ സ്റ്റോക്കിൽ നിന്ന് വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ അവയുടെ അടിസ്ഥാന വില പ്രസ്തുത റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ ചെലവിലുൾപ്പെടുത്തില്ലെന്നും 2018-ൽ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ച ശേഷവും ഇക്കാര്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും പരിഹരിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നും സമിതി ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു.

15. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സർവകലാശാലയുടെ പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യങ്ങളിലുൾപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും സർവകലാശാലയ്ക്ക് അധികവരുമാനമുണ്ടാക്കി എടുക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യമുണ്ടെങ്കിലും അതിനേക്കാൾ പ്രധാനം അതിലുൾപ്പെട്ട സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്തമാണെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളെല്ലാം തന്നെ കൃഷി അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണെന്നും വിത്തുകളും വളങ്ങളും ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച് കൂടുതൽ പേർക്ക് വിൽക്കുന്നതിലൂടെ അധിക ലാഭമുണ്ടാക്കാമെങ്കിലും എത്രത്തോളം

ലാഭമുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നുവോ അത്രയും കൃഷിക്കാരുടെ നഷ്ടമായി മാത്രമേ കണക്കാക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളുവെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ നിരവധി തൊഴിലാളികളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത് സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്ത മോഡലിലാണെന്നും അതുകൊണ്ടാണ് പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിടേണ്ടി വരുന്നതെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല രജിസ്ട്രാർ ബോധിപ്പിച്ചു

16. ചെലവഴിക്കുന്ന തുക മുഴുവൻ നഷ്ടമായി മാറുന്ന സ്ഥിതിയാണുള്ളതെന്നും സാമൂഹിക ഉത്തരവാദിത്തം പരിഗണിക്കുന്നതോടൊപ്പം ലാഭനഷ്ടം മനസ്സിലാക്കാൻ കൃത്യമായ കണക്ക് സൂക്ഷിക്കണമെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

17. വരവുചെലവ് കണക്കുകൾ കൃത്യമായി സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല രജിസ്ട്രാർ അറിയിച്ചപ്പോൾ പ്രസ്തുത കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ചാൽ നഷ്ടമാണോ ലാഭമാണോയെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ലെന്ന് സമിതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

18. വളരെ കുറച്ച് കേന്ദ്രങ്ങൾ മാത്രമേ ലാഭനഷ്ടങ്ങളില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളുവെന്നും ചില കേന്ദ്രങ്ങൾ ഒഴികെ ബഹുഭൂരിപക്ഷം കേന്ദ്രങ്ങളും നല്ല വരുമാനമുണ്ടാക്കുകയും അതിൽനിന്നുള്ള ലാഭവിഹിതം എല്ലാവർഷവും സർവകലാശാലയ്ക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ അറിയിച്ചു.

19. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിനത്തിൽ എത്ര രൂപയാണ് ലഭിക്കുന്നതെന്നും ഓരോ വർഷവും വ്യത്യസ്ത തുകയാണോ ലഭിക്കുന്നതെന്നും സമിതി ആരാഞ്ഞപ്പോൾ ഓരോ വർഷവും ലഭിക്കുന്ന ലാഭത്തിന്റെ വിഹിതം എല്ലാ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ നിന്നും ബന്ധപ്പെട്ട അക്കൗണ്ടിലേയ്ക്ക് അടയ്ക്കാറുണ്ടെന്നും യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ UFAST എന്ന വെബ്സൈറ്റിൽ അപ്ലോഡ് ചെയ്യുന്ന റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ വരവും ചെലവും പരിശോധിച്ചാൽ ഇതുസംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ വിവരം ലഭിക്കുമെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ വ്യക്തമാക്കി.

20. രേഖകൾ ഓഡിറ്റ് വകുപ്പിൽ ഹാജരാക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ് ഓഡിറ്റ് പരാമർശമുണ്ടായതെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ട സമിതി UFAST-നെക്കുറിച്ച് ഓഡിറ്റിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ കഴിയാത്തതെന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ആരാഞ്ഞു. ആയത് ബോധ്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണെന്ന് കേരള കാർഷിക സർവ കലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ തദവസരത്തിൽ മറുപടി നൽകി.

21. ഒരു ഉൽപാദന യൂണിറ്റിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ശമ്പളം നോൺ പ്ലാൻ ഇനത്തിലാണ് വരുന്നതെന്നും നോൺ പ്ലാൻ ഒരിക്കലും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കണക്കിൽ ഉൾപ്പെടുത്താറില്ലെന്നും മനുഷ്യശേഷിക്കുവേണ്ട ചെലവുകൾ കൂടി റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ ചെലവിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ യഥാർത്ഥ ചിത്രം വ്യക്തമാകുകയുള്ളുവെന്നും അതുകൊണ്ടാണ് വിഷയങ്ങൾ കൃത്യമായി നിരീക്ഷിച്ച് പ്രത്യേക പഠനവിധേയമാക്കണമെന്ന് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ആവശ്യപ്പെടുന്നതെന്നും ഓഡിറ്റ് ഓഫീസർ ബോധ്യപ്പെടുത്തി.

22. 2018-ലെ ഉത്തരവിൽ, ഓരോ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് സ്കീമിന്റെയും പ്രവർത്തനം പ്രത്യേകം വിലയിരുത്തി ബന്ധപ്പെട്ട ഓരോ വ്യക്തിക്കും പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന കാര്യം സർവകലാശാല പരിഗണിക്കുന്നതാണെന്നും വാർഷിക സാമ്പത്തിക കണക്കുകൾ ബാലൻസ് ഷീറ്റ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കി സർവകലാശാലയ്ക്ക് നൽകേണ്ടതും ആയത് വാർഷിക അവലോകന യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഇതുസംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളൊന്നും നടക്കുന്നില്ലെന്നാണ് ഓഡിറ്റിന്റെ കണ്ടെത്തൽ എന്നും സമിതി വ്യക്തമാക്കി. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം പരിശോധിക്കുന്നതിനും അവലോകനം നടത്തുന്നതിനുമായി സ്റ്റേഷൻ മേഖല, സർവകലാശാല തലങ്ങളിൽ സംവിധാനമൊരുക്കിയിട്ടുണ്ടോയെന്നും സമിതി ആരാഞ്ഞു.

23. ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷം കഴിയുമ്പോഴും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ സ്റ്റേഷൻ, മേഖല, സർവകലാശാല തലങ്ങളിലുള്ള മോണിറ്ററിംഗ് നടത്തണമെന്ന

കർശന നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും മുൻ വർഷം റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്‌ന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനായി പ്രത്യേക ഡയറക്ടറേറ്റ് രൂപീകരിച്ചതിനുശേഷം ഇക്കാര്യങ്ങൾ കൃത്യമായി നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ജോയിന്റ് രജിസ്ട്രാർ വ്യക്തമാക്കി.

24. ഇക്കാര്യം ഓഡിറ്റ് വിഭാഗത്തെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ ഓഡിറ്റ് പരാമർശം ഒഴിവാക്കുകയുള്ളൂവെന്ന് സമിതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയപ്പോൾ ഓരോ കേന്ദ്രങ്ങളിലായാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റിന്റെ പ്രവർത്തനം നടക്കുന്നതെന്നും കമ്പ്ട്രോളറുടെ അക്കൗണ്ടിലേയ്ക്ക് UFAST-ൽ വരുന്ന വിശദാംശം അല്ലാതെ മറ്റൊന്നും കിട്ടുകയില്ലെന്നും നഷ്ടത്തിലുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ തുടരേണ്ടതില്ലെന്ന നിർദ്ദേശമുള്ളതുകൊണ്ട് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റിന്റെ പ്രവർത്തനം നടക്കുന്ന 21 സ്റ്റേഷനുകളും കൃത്യമായി പരിശോധിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്നും വാർഷിക പരിശോധനയ്ക്കു ശേഷം നഷ്ടത്തിലുള്ള റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകൾ നിർത്തലാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകുന്നുണ്ടെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റിന്റെ വിശദാംശം പ്രത്യേക സ്റ്റേഷനുകളിലായി ലഭിക്കുന്നതിനാലാണ് കേന്ദ്രീകൃത അക്കൗണ്ടിൽ പ്രതിഫലിക്കാത്തതെന്നും സ്റ്റേഷൻ ഓഡിറ്റ് വരുമ്പോൾ മാത്രമേ ഇതുസംബന്ധിച്ച പൂർണ്ണ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നുള്ളൂവെന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കാമെന്നും ഇത്തരമൊരു പരാമർശത്തിന് ഇടയായതെന്നും പല വിവരങ്ങളും ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ മാത്രമേ സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നും ലഭിക്കുകയുള്ളൂവെന്നും സ്ഥിരം ജീവനക്കാരെക്കൂടാതെ കരാർ ജീവനക്കാരെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകൾ പ്രവൃത്തിക്കുന്നതെന്നും ഇത് സ്വതന്ത്രമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് കേന്ദ്രീകൃതമായ വിശദാംശം ലഭിക്കാത്തതെന്നും ത്രിതല അവലോകന സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളെ വിലയിരുത്തുന്നതും പുതിയവയ്ക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്നതും 2018-ലെ ഉത്തരവിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണെന്നും ഗവേഷണ വിഭാഗത്തിൽ

ആയതിന്റെ യോഗനടപടിക്കുറിപ്പ് ലഭ്യമാണെന്നും ആയത് ഓഡിറ്റ് വിഭാഗത്തിനുകൂടി ലഭ്യമാക്കാമെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല രജിസ്ട്രാർ ബോധിപ്പിച്ചു.

25. 2018-19-ലെ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിന്റെ തുടർച്ചയായി കൃത്യമായ കണക്കുകൾ പറയുന്നുണ്ടെന്നും 2016-17-ൽ ആകെയുള്ള 123 റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകളിൽ വരവിൽ കൂടുതൽ ചെലവുള്ള 27 യൂണിറ്റുകളുണ്ടെന്നും (22%) 2017-18-ൽ ആകെയുള്ള 131 റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകളിൽ വരവിൽ കൂടുതൽ ചെലവുള്ള യൂണിറ്റുകളുടെ എണ്ണം 30 ആണെന്നും (23%) 2018-ലെ ഉത്തരവ് ഇറക്കിയതിനുശേഷം 2018-19-ൽ ആകെ 130 റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റുകൾ ഉള്ളതിൽ വരവിൽ കൂടുതൽ ചെലവുള്ളത് 42 യൂണിറ്റുകളാണെന്നും (35%) ഇതിന്റെ കാരണം എന്താണെന്നും കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഓഡിറ്റ് ഓഫീസർ ആരാഞ്ഞു. പശു, ആട്, കോഴി എന്നിവയ്ക്കുള്ള യൂണിറ്റുകളാണുള്ളതെന്നും സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കീഴിൽ വരുന്ന യൂണിറ്റുകളിൽ പരിശോധന നടത്തുന്നതെന്നും അതിനാൽ നഷ്ടസാധ്യതയുണ്ടെന്നും കറവ തീർന്ന പശുവുണ്ടെങ്കിൽ ആ വർഷം നഷ്ടമായിരിക്കുമെന്നും 50 കോഴികളെ വാങ്ങിയാൽ, വാങ്ങി 6 മാസം കഴിയുമ്പോഴാണ് മുട്ടയിട്ട് തുടങ്ങുന്നതെന്നും ആ സമയത്തും കോഴിത്തീറ്റയുടെ ചെലവ് വരുന്നുണ്ടെന്നും സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ കണക്ക് പരിശോധിക്കുമ്പോഴാണ് നഷ്ടം വരുന്നതെന്നും എന്നാൽ യൂണിറ്റ് ലാഭത്തിൽ തന്നെയാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്നും സംയോജിത കൃഷി സമ്പ്രദായ ഗവേഷണ കേന്ദ്രം മേധാവിയായ ഡയറക്ടർ (പ്ലാന്റേഷൻ) വ്യക്തമാക്കി.

26. മൂന്നു മുതൽ അഞ്ചുവരെ വർഷങ്ങളിലെ വരവുചെലവ് കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ചാണ് അവലോകനം നടത്തുന്നതെന്നും ഒരു വർഷം വിൽപന നടത്തിയാൽ വരുമാനമുണ്ടാകുന്നത് തൊട്ടടുത്ത വർഷമായിരിക്കുമെന്നും സർക്കാരിന്റെ വാർഷിക പ്ലാനുകൾ മുഖേന വരുമാനം ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ

ചിലപ്പോൾ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കണക്കുകളിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടി വരുമെന്നും ആ സാഹചര്യത്തിൽ നഷ്ടത്തിന്റെ അളവ് കൂടുതലായിരിക്കുമെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല രജിസ്ട്രാർ വിശദീകരിച്ചു

27. ഒരു വർഷത്തെ തുടർച്ചയായ പ്രോജക്ടായതിനാൽ ആയത് ശരിയായിരിക്കാമെന്നും ഓരോ വർഷത്തെയും ബാലൻസ് ക്യാരി ഓവർ ചെയ്ത് ബാലൻസ് ഷീറ്റ് മോഡിലേയ്ക്ക് മാറ്റിയാൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് യൂണിറ്റ് ലാഭമാണോ നഷ്ടമാണോയെന്നും ആ പ്രോജക്ട് നിലനിർത്താൻ സാധിക്കുമോയെന്നും മനസ്സിലാക്കുമെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

28. വ്യാവസായിക യൂണിറ്റുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതുപോലെ ബാലൻസ് ഷീറ്റ് തയ്യാറാക്കാൻ പ്രസ്തുത യൂണിറ്റുകൾക്ക് സാധിക്കില്ലെന്നും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിൽ ബുക്ക് ചെയ്യുന്ന എക്സ്പെൻഡിച്ചറിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം കഴിയുന്നതും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിൽ ക്രെഡിറ്റ് ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ഡയറക്ടർ (സീഡ്സ്) അറിയിച്ചു.

29. അക്കൗണ്ട് ബുക്കുകൾ കൃത്യമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്നും അവ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കുമ്പോൾ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലായിരിക്കണമെന്നും തുടർന്നുവന്ന നടപടിക്രമം ശരിയല്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് 2018-ൽ സർക്കാർ മാർഗ്ഗരേഖ പുറപ്പെടുവിച്ചതെന്നും നിർദ്ദിഷ്ട മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കുറേ മാറ്റങ്ങളുണ്ടായെന്നും ബാലൻസ് ഷീറ്റ് മോഡിലേയ്ക്ക് മാറ്റുകയാണെങ്കിൽ കൂടുതൽ സുതാര്യതയുണ്ടാകുമെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു

30. കാർഷിക സർവകലാശാലയും ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും പിന്തുടർന്ന അക്കൗണ്ടിംഗ് രീതികളിൽ വൈരുദ്ധ്യങ്ങളുണ്ടെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ സമിതി ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും സർവകലാശാലയുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പ്രായോഗിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്താനും കണക്കുകൾ കൃത്യമാക്കാനും സാധിക്കുന്ന സംവിധാനമുണ്ടാക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ചു. കാർഷിക സർവകലാശാലയുടെ പദ്ധതികൾ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ തീരുന്നതല്ലാത്തതിനാൽ അതിന്റേതായ

പ്രായോഗിക പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടാകുമെന്നും ആയത് എങ്ങനെ പരിഹരിക്കണമെന്ന് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും സർവകലാശാലയും കൂടി ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനമെടുത്തില്ലെങ്കിൽ പ്രസ്തുത രീതി തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമെന്നും തെളിവെടുപ്പിൽ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ കാര്യങ്ങളോട് യോജിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും സർവകലാശാല നടത്തുന്ന ഓരോ പ്രവൃത്തിയിലും സൂക്ഷ്മത പുലർത്തുന്നില്ലെന്നും അവലോകനങ്ങൾ കൃത്യമായി നടക്കുന്നില്ലെന്നും നിർദ്ദേശം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട് എന്ന് പറയുമ്പോൾ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തികൾ നടക്കണമെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

31. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഓഡിറ്റ് വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി ചർച്ച നടത്താമെന്ന് കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല ഡയറക്ടർ (സീഡ്സ്) സമിതിക്ക് ഉറപ്പു നൽകി.

നിഗമനങ്ങളും ശിപാർശകളും

32. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സർവകലാശാലക്ക് കൃത്യമായ കണക്കുകൾ സൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലായെന്നത് ഒരു പ്രധാന പോരായ്മയാണെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അക്കൗണ്ട് ബുക്കുകൾ കൃത്യമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്നും അവ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കുമ്പോൾ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലായിരിക്കണമെന്നും ബാലൻസ് ഷീറ്റ് മോഡിലേയ്ക്ക് മാറ്റുകയാണെങ്കിൽ കൂടുതൽ സുതാര്യതയുണ്ടാകുമെന്നും സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു.

33. കാർഷിക സർവകലാശാലയും ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും പിന്തുടർന്ന അക്കൗണ്ടിംഗ് രീതികളിൽ വൈരുദ്ധ്യമുള്ളതിനാൽ ഓഡിറ്റ് വകുപ്പും സർവകലാശാലയും ചർച്ച ചെയ്ത് പ്രായോഗിക പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്താനും കണക്കുകൾ കൃത്യമാക്കാനും ഉതകുന്ന സംവിധാനമുണ്ടാക്കണമെന്ന് സമിതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക

ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കുന്നതിലെ പിഴവുകൾ

പുതിയ ഇനം നടീൽ വസ്തുക്കൾ, മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, സാങ്കേതികോപാധികൾ എന്നിവ ജനകീയമാക്കുന്നതിൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകൾ ഗണ്യമായ പങ്കു വഹിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയെല്ലാം വ്യാപകമായി വിതരണം ചെയ്യുമ്പോൾ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പാക്കുവാൻ സർവകലാശാല കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് പലപ്പോഴും കഴിയാറില്ല. ഗുണമേന്മ മാനദണ്ഡങ്ങൾ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചു കാണുന്നില്ല. സർവകലാശാലയിൽ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നവയ്ക്ക് പുറമേ സകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും വിത്ത്, നടീൽ വസ്തുക്കൾ, മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എന്നിവ വാങ്ങി കേവലം സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങൾക്കു വേണ്ടി മാത്രമെന്നോണം സർവകലാശാലയുടെ പേരിൽ വിൽപന നടത്തുന്ന രീതി നിലവിലുണ്ട്. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് ലാഭകരമാക്കാനുള്ള ഇത്തരം കുറുക്കു വഴികൾ സർവകലാശാലയ്ക്ക് ആശാസ്യമല്ലെന്ന് ഓഡിറ്റ് കരുതുന്നു.

ആനുകയം കാർഷിക ഗവേഷണ കേന്ദ്രത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗ്രോബാഗിൽ പച്ചക്കറി വിതരണ പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഫണ്ടിൽ 2012-13 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ വിവിധ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട യൂണിറ്റുകൾക്കായി കാർഷിക ഗവേഷണ കേന്ദ്രം ആനുകയത്തിൽ നിന്നും വിതരണം ചെയ്ത ഗ്രോ ബാഗുകളിൽ പോട്ടിങ്ങ് മിക്സച്ചറിന്റെയും പച്ചക്കറി തൈകളുടെയും ഗുണ നിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിൽ കേന്ദ്രത്തിന് വീഴ്ച സംഭവിച്ചതായി കാണുന്നു. ഇത് സംബന്ധിച്ച് പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും പത്രങ്ങളിൽ നിന്നും കേന്ദ്രത്തിന് ലഭിച്ച പരാതികൾ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ വിശ്വാസ്യതയെ ബാധിക്കുന്നതാണ്.

റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് ലാഭകരമാക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ സ്വകാര്യ നഴ്സറികളിൽ നിന്നും നടീൽ വസ്തുക്കൾ വാങ്ങി വിൽപന നടത്തുന്ന രീതി ചില റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ കണ്ടുവരുന്നുണ്ട്. വേരുപിടിച്ചു തുടങ്ങിയ തൈകൾ

സ്വകാര്യ നല്ലറികളിൽ നിന്ന് വാങ്ങുകയും ആയത് പോട്ടിങ്ങ് മിക്സ്ചർ നിറച്ച പോളിത്തീൻ ബാഗിൽ നടുകയും വേരുവെച്ചു രണ്ടോ മൂന്നോ മാസങ്ങൾക്ക് ശേഷം വാങ്ങിയതിന്റെ പത്തിരട്ടിയോളം വില ചുമത്തി സർവകലാശാലയുടെ പേരിൽ വിൽപന നടത്തുകയുമാണ് ചെയ്തു വരുന്നത്. ഉപഭോക്താവിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ സ്വന്തം ഉൽപ്പന്നം എന്ന വിശ്വാസ്യത ഒരു മുഖ്യ മാനദണ്ഡമായതിനാൽ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടുകളിൽ നടത്തുന്ന ഇത്തരം ഔട്ട് സോഴ്സിംഗ് ഗുരുതരമായ വീഴ്ചയായി ഓഡിറ്റ് കണക്കാക്കുന്നു.

ഫോറസ്റ്റി കോളേജ്, വെള്ളാനിക്കരയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന "Mass production and distribution of planting material of woody speices" (6106) എന്ന റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടിന്റെ കീഴിൽ 2013-14 വർഷത്തിൽ നടത്തിയ തേൻ വിൽപനയിൽ, വിൽപന നടത്തിയ മുഴുവൻ തേനും സ്വകാര്യ വ്യക്തികളിൽ നിന്നും വാങ്ങിയതായും അത് കുപ്പികളിൽ നിറച്ച് സർവകലാശാല ലേബൽ ഒട്ടിച്ച് വിൽപന നടത്തിയതായും ഓഡിറ്റ് പരിശോധനയിൽ കണ്ടു.

പൊതു മാർക്കറ്റിൽ നിന്ന് വാങ്ങുന്ന തേനിന്റെ ഗുണമേന്മയിൽ യാതൊരു ഉറപ്പും ഇല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിലാണ് സർവകലാശാല സ്വന്തമായി ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച ഗുണമേന്മയുള്ള തേൻ എന്ന നിലയിൽ ഉപഭോക്താക്കൾ ആയത് വാങ്ങാനെത്തുന്നത്. എന്നാൽ മേൽ നടപടി സർവകലാശാലയിലുള്ള അവരുടെ വിശ്വാസ്യതയെയും ഗുണമേന്മ മാനദണ്ഡങ്ങളെയും ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

(കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 2015-16-ലെ സമാഹൃത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട്, ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡിക 6.2.2.5.)

ഓഡിറ്റ് ഖണ്ഡികയ്ക്ക് സർക്കാർ നൽകിയ മറുപടി അനുബന്ധം II ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

34. ഓഡിറ്റ് പരാമർശം സംബന്ധിച്ച് എന്താണ് പറയാനുള്ളതെന്ന് സമിതി ആരാഞ്ഞതിന്, പുറത്തുനിന്നും നടീൽ വസ്തുക്കൾ വാങ്ങി കാർഷിക